

HI-HI - STORY

Dr. Kézdy-Vásárhelyi Béla:

ÉL-E MÉG ATTILA VÉRE EURÓPAI CSALÁDOKBAN?

/Harsona Kiadó, London, 1965/

Ne lepődjön meg senki: a mű alapján közlöm, hogy él. Szinte minden európai családban. Eme tanulmány olvasása után mindenkinek el kell gondolkodnia azon, hogy nem leselkedik-e ott ősei között a hunok fejedelmének rémséges alakja, Lovon vagy trónusán ülve, ijjal vagy "isten kardjával", dáridózva vagy a csataterék fölé magasodva, mint "isten ostora". Azok, akik a biztonságosabb rémképeket kedvelik, képzeljék el legendás hármaskoporsójában a Tisza feneke alatt, hozzá pedig ornamentika gyanánt a lenyilazott rabszolgák koponyáit. Hogy mindez nem tréfa, azt bizonyítja a Kézdy-család esete - ne feledjük a mű szerzőjének nevét! - melynel éppen a most bemutatásra kerülő mű igazolja a rokonságot. Ime: "Ma már a régi múlt emlékét csak a magyar beszéd, régi oklevelek és családnevek /Kézdy/ őrzik." Nyilvánvaló, hogy ennek a névnek a legméltóbb örököse nem is lehet más, mint e tanulmány írója.

Fordítsuk azonban komolyra a szót - már amennyiben ennél a témánál lehetséges. A tanulmány, mint látjuk, a magyar őstörténettel kapcsolatos elméletek között periférikus problémával foglalkozik. Olyan ez azonban, mint cseppben a tenger: szinte valamennyi eredetmagyarázat sűrítetten megtalálható benne. Talán ettől olyan zagyva. Lehet ti. hibás elképzeléseket bizonyos logikai készséggel előadni úgy, hogy ha valaki csak azzal ismerkedik meg, hibetönek tartja. Amit azonban ennek a műnek az írója elkövet, még elmesziporkának sem nevezhető, igen primitív iromány. A humor forrását egyedül az adhatja, hogy úgy tűnik, mintha mindezt komolyan is venné. Sőt, mások is komolyan veszik, hiszen a címlapon ott büszkélkedik a következő mondat: "A Magyar Találkozó Állandó Titkársága /Ohio, Cleveland/ az alább közölt művet az Árpád Pályázat bíráló bizottságának szakvéleménye alapján diszoklevéllel és aranyéremmel tüntette ki." - Hogy mi mindenre van pénze a M.T.Á.T.-nak /Ohio, Cleveland/, - az fantasztikus.

Mint már utaltam rá, a mű szemléletesen olvasztja össze a magyar-

hun, - kínai, - sumér rokonság-elméleteket; sőt, ebbe a sorba hajlandó bevenni még a finneket és lappokat is. Világnemzet vagyunk tehát, akik a turáni őshazából származva uralmunk alá hajtottuk a világ minden valamire való területét. Ha a sumér elméletet egészen vulgárisan értelmezzük, akkor Attilán kívül még olyan ősokeket tudhatunk magunkénak mint a jó öreg Noé, - sőt; olyat, mint maga Jézus Krisztus. /Ez sem vicc!/

Térjünk azonban át a mű konkrét elemzésére, mely abból indul ki, hogy "Attilát csak ellenségei irodalmából ismerjük". Rögtön meghatározza azonban a történetírás feladatát ezzel kapcsolatban: "... Kötelességünk őseinket szép, nemes és dicső tulajdonságokkal felruházni, és emlékeinkben még a legtermészetesebb gyengeségeikről is megfélekedni, hogy végül mint félelem és gáncsnélküli lovagok dicsőülhessenek!". /Nesze neked, elkötelezett történetírás!/
Minderre azonban az író szerint Attila nem szorul rá, hiszen kizárólag a "ponyva és mozgókép irodalomnak" köszönhető, hogy Attila képét oly érdemtelenül bemocskolták. /Többszöri ilyen jellegű kirohanás alapján javára írhatjuk a szerzőnek, hogy ő aligha fog filmesztétikával is foglalkozni. Amire viszont máshol, fordítva korántsines biztosíték: néha egy-egy filmesztéta "nemes arcéle" a történetírás területein tűnik föl.../

Lássuk tehát, mit köszönhetünk Attilának a szerző szerint: "Az egész epikai költészetet, messze fel Északig..." Még egy kis művészettörténeti adalék: "Ahogy a Meroving-kor néhány csekély emléke annak a mixhellén /!?/, szittyia művészetnek a nyomait viseli, mely Attilának volt sajátja, viselik még fokozottabban a Karoling-kor emlékei, hogy ez a művészeti hatás végül állandósuljon a magyarokkal és váljon az európai kultúra kiinduló pontjává." Aligha túlzok, ha kijelentem, hogy valamivel több ez, mint a középkori művészet történetének új megvilágításba helyezése.

Nézzük tovább Attilát. Mielőtt bárki magához térne az előbbi meglepetéstől, vegye tudomásul, hogy "...Attila a gótok királya volt... Ez a turáni türk ugyanúgy a számára idegen gótok király lett, ahogy a korzikai Napóleon a franciáké." /Bizonyára rokonok. Csak abban különbözhetnek, hogy ez a renegát Napóleon nagyképűségében inkább császárrá koronáztatta magát.../. "Utat nyitott /mármint Attila/ egy boldogabb korszaknak, olyannak, mely nem egy város /Róma/ világunalmát, de szabad életet biztosított minden népnek." /Igen kérem, ő a mai "szabad világ" őse is.../ A szerző ezekután áttér genealógi-

ai levezetéseire. Előljáróban nehezményezi, hogy az árpádházi királyok családfájáról egy idő óta hiányzik Attila neve. Ez szégyen, hiszen szerinte vitathatatlanul ott a helye. Annak bizonyítására, hogy Attila vére az Árpád-dinasztia királyain keresztül valamennyi európai uralkodócsaládba eljutott, IV. Béla nyolc leányát hozza fel példaként. Szerinte ők tehetők felelőssé azért, hogy Európa valamennyi jelentős és kevésbé jelentős uralkodócsaládja ősként tisztelheti a hunok királyát. /Számszerint 18 uralkodócsaládról van szó, tehát jelentős munkára lehetett szükség a szent ügy érdekében/. Ugyanakkor itt lehetetlen azt nem megjegyezni, hogy IV. Béla nyolc leánya közül csak hat volt képes arra, hogy a produktivitás esélyével induljon ebben az ügyben, mivel a második leány /Katalin/ gyermekkorában elhalálozott, míg a legfiatalabb szent hivatást választott: apáca lett, s mint ilyen elérte a legmagasabb "rendfokozatot", ti. szentté avatták /Margit/. Ilyen vonatkozásban tehát bonyolult a nyolc leányból legalábbis kettőt az ügyvel kapcsolatba hozni. Sőt, a többi hat leány közül is csak kettő tett eleget rendeltetésének, mivel a többinek nem születtek gyermekei - és ez az európai uralkodóházak produktivitását ismerve nem föltétlenül rajtuk múlott... Ennyit a szerző magas szintű "genealógiai" levezetéseiről.

Komoly formában is érdekesebb dolog lenne viszont az un. "fehér magyarok" és "fekete magyarok" problémája. Azon viszont már aligha lepődik meg az olvasó, hogy ezt a kérdést a mű írója a négerkérdés jegyében fejti ki, büszkén jelentve ki:

"A magyar királyok pedig, annak hangsúlyozására, hogy ők nem "feketék", koronázó városukat SzékesFEHÉrvárnak nevezték el. És e néven nevezik mind a mai napig is."

Mit tegyünk még hozzá? Aki nem hiszi, vagy csak kételkedik a műben kifejtett igazságokban, azt verje meg a turáni átok!

Csernus Sándor
